GINOP-5.3.4. - 16 - 00006

A MUNKAHELYI EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG FEJLESZTÉSE AZ ÉPÍTŐIPARBAN

Arató Zoltán

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Arató Zoltán

TÁJÉKOZTATÁS AZ ÉPÍTŐIPAR HELYZETÉRŐL, A MUNKAVÉDELMI CÉLELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI

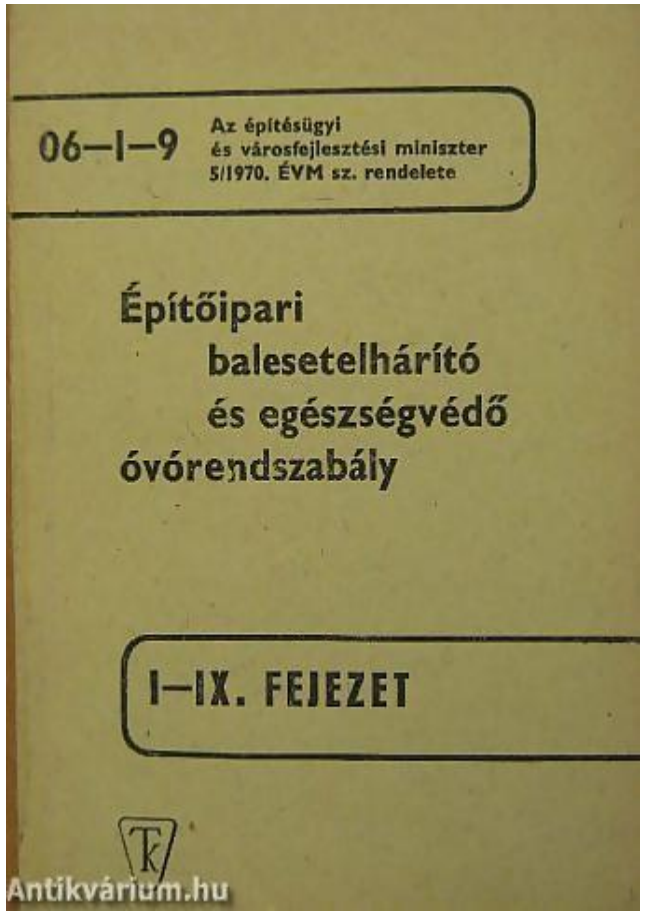
ÁLTALÁNOS MUNKAVÉDELMI SZABÁLYOZÁS (MÚLT)

A Szakszervezetek Országos Tanácsának 6/1965. (XII. 7.) SZOT szabályzata az általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály kiadásáról

47/1979. (XI. 30.) Minisztertanácsi rendelet a munkavédelemről

ÉPÍTŐIPARI MUNKAVÉDELMI SZABÁLYOZÁS (MÚLT)

- 5/1970 ÉVM sz. rendelet az építőipari balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály kiadásáról
- 32/1994 (XI. 10.) az építőipari kivitelezési biztonsági szabályzat kiadásáról

JELENLEG HATÁLYOS MUNKAVÉDELMI SZABÁLYOZÁS

1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről

4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet (R.) Az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről

Az R. több helyen hibás.

ÉPÍTŐIPARI SZABVÁNYOK

Egy részük megszűnt, mások át lettek emelve a R.-be, nem ritkán hibásan, több ma is hatályos.

PI. MSZ 15003:1989 Tervezési előírások a munkagödrök határolására, megtámasztására és víztelenítésére

visszavont szabvány

(Érvényes volt: 1990. 04. 15.- 2010. 12. 31.),

Hibásan lett áttéve a R.-be.

MSZ 13010:2010 MUNKA-, TÁMASZTÓ-, VÉDŐ- ÉS FELVONÓÁLLVÁNYOK. LÉTESÍTÉSI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK (MA IS ÉLŐ SZABVÁNY)

E szabvány tárgya az

- oldható kötő- és kapcsolóelemekkel, fa és/vagy fém tartó-, illetve merevítő elemekből felépített,
- munkavégzésre, az ezzel kapcsolatos munka-, közlekedő és szállítószintek kialakítására létesített;
- a létesítmény szerkezeteinek vagy azok zsaluzatának megtámasztására vagy helyzetének biztosítására;
- anyagok tárolására, mozgatására és esetleg gépek elhelyezésére;
- munkavédelmi és balesetelhárítási célokat szolgáló ideiglenes szerkezetek

(a továbbiakban: állványok) kialakításának és méretei meghatározásának, létesítésének, vizsgálatának követelményei.

AZ ÉPÍTŐIPARI TERMELÉS A GAZDASÁGI VÁLSÁG IDEJÉN

Tovább hanyatlik az építőipar – az ÉVOSZ javaslatokat tett közzé

Az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) tanulmányt jelentetett meg a szektor helyzetéről, melyben felhívják a figyelmet az ágazat egyre inkább ellehetetlenülő helyzetére és a szakemberhiányra, melyet most a recesszió elfed, emellett a foglalkoztatottsági adatok sem fényesek.

EU-pénzek, energiahatékonyság

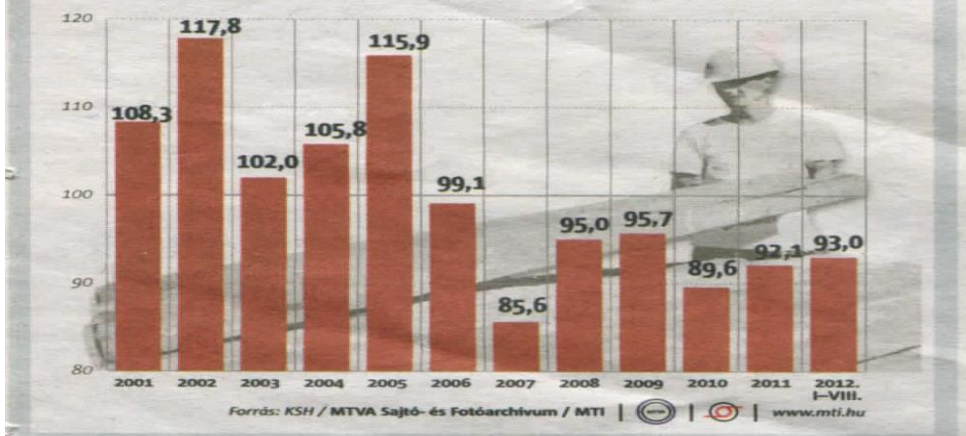
Az ÉVOSZ javaslatai között szerepel a jövő év végéig tartó uniós költségvetési időszak még szabad forrásainak a minél előbbi lekötése, mivel ez létfontosságú az építőiparnak.

Az energiahatékonysági program felfuttatását, továbbá az építési export elősegítését emeli még ki a szakmai szervezet.

2008-hoz képest az építési beruházások 16%-kal estek vissza az EU-ban. Ugyanez az arány Magyarországon 42%. A lakásépítés visszaesése viszont 70%-os, és az idén legfeljebb a kívánatos 40 ezer lakás egynegyede épül meg. A felújításoknál is hasonló az arány, ott 400 ezer darab lenne az optimális évente, ehelyett csak 100 ezer újul meg.

Az építőipari termelés (2001–2012. január–augusztus)

volumenindex, az előző év azonos időszaka = 100

Foglalkoztatottak

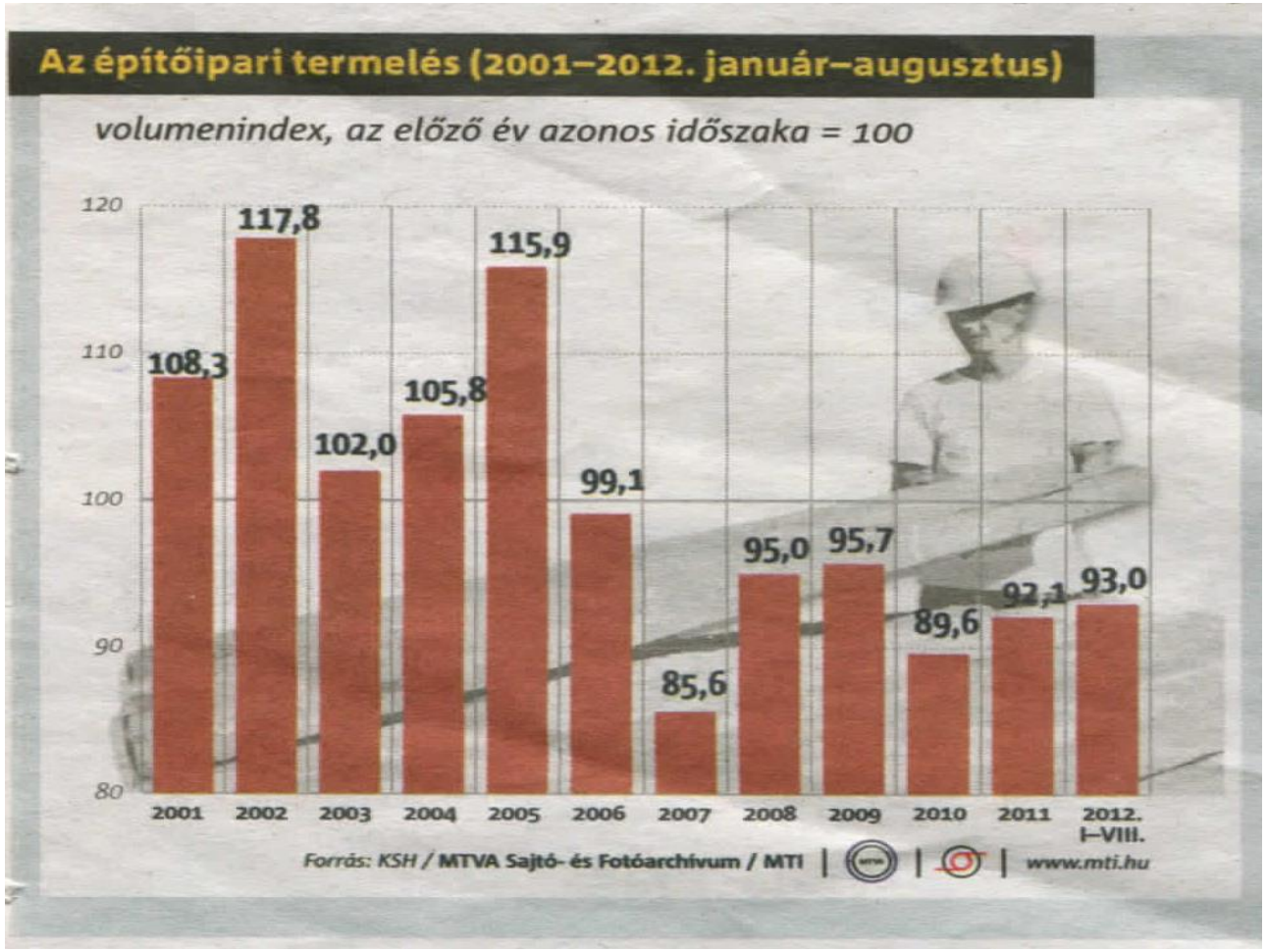
280

ezerről 110 ezerre csökkent az építőipar foglalkoztatottainak száma a válság kezdete óta, a lánctartozás pedig soha nem látott összegre, 400 milliárd forintra növekedett.

Augusztus: folytatódott az esés

Eközben a KSH jelezte: augusztusban is 5,3%-kal csökkent az építőipari kibocsátás. Az év első nyolc hónapjában a termelés 7,0%-kal esett vissza 2011-hez képest. METROPOL/MTI

AZ ÉPÍTŐIPARI TERMELÉS A GAZDASÁGI VÁLSÁG IDEJÉN

A VÁLSÁG KEZDETÉTŐL 2012. AUGUSZTUSÁIG

- 280 000-ről 110 000-re csökkent az építőipar foglalkoztatottainak száma
- A lánctartozás 400 milliárd forintra emelkedett
- 2008-tól 2012-ig az építési beruházások 16%-kal estek vissza az EU-ban, Magyarországon viszont 42%-al.
- Munkaerő felesleg lépett fel az ágazatban, ennek hatására nőtt a munkanélküliség
- Mi lesz a vége?

AKTUÁLIS HELYZET

- Munkaerőhiány (főleg a szakképzett munkaerő tekintetében)
- A vállalkozók szinte mindenkit kénytelenek felvenni
- A fluktuáció kihat a munkaerő minőségére
- A gyors változások nem kedveztek a munkavédelmi helyzetnek
- Mi lesz a vége?

CÉLELLENŐRZÉSEK AZ ÉPÍTŐIPARBAN

- Az építőipar munkavédelmi szempontból a legveszélyesebb ágazatok közé tartozik világszerte és Magyarországon is;
- Az átlagosnál kb. háromszor, ötször annyi a halálos munkabalesetek relatív száma;
- Ezek az adatok állandóan az építőiparra irányítják a figyelmet;

VIZSGÁLAT HÁTTERE, INDOKA IDŐPONTJA: 2017 MÁJUS-JÚNIUS

A vizsgálat, indoka, célja:

- Az előző év statisztikai adatai a legrosszabbak: súlyos és halálos balesetek;
- Szabálytalan munkavégzések száma magas;
- Egészségkárosító veszélyek és kockázatok kezelése;

Háttér

- Szempontrendszer - NGM Munkavédelmi Főosztálya
  - Országos szintű - kiterjed a munkabiztonság és a munkahelyi egészségkárosító veszélyek felmérésére;
- A célvizsgálat területei:
  - magasépítés,
  - mélyépítés,
  - útépítés
- A vizsgálatokban 117 munkavédelmi szakember vett részt
  - Fővárosi és Megyei Járási Hivatalok munkavédelmi ellenőrzést ellátó szakemberei végezték;

VIZSGÁLATI ADATOK

- 1218 munkáltatót vizsgáltak, 6-nál nem tártak fel szabálytalanságot;
- A vizsgált vállalkozások
  - 62 % 1-9 főt
  - 31% 10-49 főt
  - 7% >50 főt foglalkoztattak;
- Az ellenőrzésbe vont munkavállalók : 11 000 fő
- Szabálytalansággal érintett munkavállalók 3 352 fő (30,14%)
- Ellenőrzött munkaeszközök: 5331db hiányos: 1089 db (20%)
- Foglalkoztatástól eltiltottak száma: 649 fő
- Kiszabott bírság: 9 546 000 Ft;

ELLENŐRZÉSEK ÁLTALÁNOS TAPASZTALATAI

- A szociális és pihenő helyiségek, feltételek 96 % rendben;
- Vezetékes ivóvíz 98 % rendelkezésre állt;
- Egészséget károsító hőmérsékleti hatás ellen védőitalt biztosítottak ;
- A munkahelyi elsősegély nyújtás
  - személyi feltételei 78%-nál NEM volt biztosítva,
  - tárgyi feltételei 18%-nál NEM voltak biztosítva;
- A veszélyes anyagok, veszélyes keverékek biztonságos tárolása 88%-nál rendben.
  - Gyakori kifogás a nem megfelelő ideiglenes tároló edény, nem megfelelő feliratozással;
- A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata/foglalkoztathatóság szakvéleményezése:
  - 3,4% esetében nem volt előzetes vizsgálat,
  - 2% esetében hiányzott az ideiglenes vizsgálat;

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS

- Sok esetben formálisan elkészített dokumentumok voltak;
- A munkáltatók 18%-nál nem volt semmilyen értékelés;
  - A leesés veszélyes munkahelyeken többnyire csak a védőkorlát és a teljes testet védő heveder jött szóba, egyéb műszaki, szervezési megoldásokkal nem foglalkoztak (pl. zsaluzat vagy állvány építése, bontása, szerkezetépítés, nyílászárók cseréje, stb.)

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS/KOCKÁZATBECSLÉS

- Gyakran nem vették figyelembe munkahelyi kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységek esetén a jogszabályok által megadott szempontokat;
- A rákkeltő anyagok - a munkáltatók 30% hagyta figyelmen kívül a jogszabályi szempontokat
- A munkáltatók nem értékelték megfelelően
  - a veszélyes anyagokat/keverékeket (18%)
  - a rezgésexpozíciót (13%)
  - és a zajexpozíciót (11%)
- munkáltatók 82%-a kockázatértékelésében kitért a pszichoszociális kockázatokra,
  - de nem mindig értékelték annak káros hatásait (pl. munkába járás, utazás miatti pihenési idők lerövidülése..)

EGYÉNI VÉDŐESZKÖZ JUTTATÁS

- Az egyéni védőeszköz juttatás rendjét nem szabályozta a munkáltatók 14%;
- Az EVE megfelelő használatára 7,8% nem oktatta ki a munkavállalókat;
- A munkáltatók helyszíni vezetői nem követelték meg a védőeszközök viselését;
- Egyéni védőeszköz juttatás speciális szabályai
  - Zajexpozíció elleni védelem: a munkáltatók 48% foglalkoztatta munkavállalóit az alsó beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban;
  - A munkavállalók 6%-a részére nem biztosították a megfelelő hallásvédő készüléket;
  - Veszélyes anyagok, keverékek, rákkeltő anyagok elleni egyéni védőeszközök biztosítása, használata, ismerete is hiányos.

EGYÉNI VÉDŐESZKÖZ JUTTATÁS SPECIÁLIS SZABÁLYAI

- Zajexpozíció elleni védelem: a munkáltatók 48% foglalkoztatta munkavállalóit az alsó beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban;
- A munkavállalók 6%-a részére nem biztosították a megfelelő hallásvédő készüléket;
- Veszélyes anyagok, keverékek, rákkeltő anyagok elleni egyéni védőeszközök biztosítása, használata, ismerete is hiányos.
- Jobb a tapasztalat a légzőrendszeri védekezésben: Mind az egyéni védőeszközök biztosításában, mind azok használatában az esetek 4%-ban volt kifogás;
  - A jelentős kiporzással járó munkák során előfordult a légzésvédő eszközök használatának elmulasztása (5%);

MUNKAVÉDELMI OKTATÁS

- Az adatok alapján a munkavállalók 6%-át nem tájékoztatták a munkavégzéssel összefüggő ismeretekről;
- Nagyobb volumenű, új munkahelyekre irányításnál általában megtartották az oktatást,
  - de kisebb munkáknál (felújítás, vagy szakipar) gyakran elmulasztották;
- Több esetben előfordult, hogy az oktatást igazoló, aláírt dokumentum nem tartalmazta a kellően részletes oktatási tematikát.
- Előfordult, hogy a veszélyes anyagokra/keverékekre, zaj- és rezgés expozícióra, kézi anyagmozgatásra is kiterjedő, részletes oktatási anyag alapján történő tájékoztatás, képzés megtartása elmaradt.

MAGASBAN VÉGZETT MUNKÁK

- Leesés veszélyes, szabadba vezető falnyílások, magasban lévő munkaszintek 60%-át, a beesés veszélyes födémnyílások 38%-át nem látták el szabályos, személyek és tárgyak leesése elleni kollektív védelemmel;
- Gyakoriak a nem megfelelő, egysoros, kellően nem rögzített, a födémhez erősített védőkorlátok;
  - Bizonyos esetekben elegendő a jelzőkorlátok alkalmazása, de gyakran még az is hiányzott;
- A munkavállalók számára biztosított leesés elleni védelemre szolgáló egyéni védőeszköz nem minden esetben volt megfelelőek (17%)

- Gyakori volt a nem megfelelő létrák alkalmazása

MAGASBAN VÉGZETT MUNKÁK

- Leesés veszélyes, szabadba vezető falnyílások, magasban lévő munkaszintek 60%-át, a beesés veszélyes födémnyílások 38%-át nem látták el szabályos, személyek és tárgyak leesése elleni kollektív védelemmel;

- Gyakoriak a nem megfelelő, egysoros, kellően nem rögzített, a födémhez erősített védőkorlátok;
  - Bizonyos esetekben elegendő a jelzőkorlátok alkalmazása, de gyakran még az is hiányzott;

- A munkavállalók számára biztosított leesés elleni védelemre szolgáló egyéni védőeszköz nem minden esetben volt megfelelőek (17%)

- Gyakori volt a nem megfelelő létrák alkalmazása

ÁLLVÁNYOK

- Az állvány alapozását nem megfelelően végezték el (7%);
  - A többszintes homlokzati állványt téglákra, illetve deszkadarabokra állították fel;
- Az állványszintek megközelítését szolgáló fel-, le és kijárók nem voltak megfelelőek (10%);
- Előfordult, hogy az állványhoz használt palló padozat végeit vasalattal nem látták el, vagy sérült pallót használtak (15%);
- Homlokzati állványoknál a személyek és tárgyak leesése elleni kollektív műszaki védelem nem volt megfelelő (44%)
- Az állványszerkezethez erősített emelőeszközök (csiga, csörlő, stb.) nem volt megfelelően rögzítve (10%)
- Gyalogosok számára nem volt védőtető építve (16%)
- Mobil állvány hiányosságok:
  - elmozdulás ellen nem biztosították (16%)
  - szabálytalan feljutás, padló, korlát (44%)
  - nem kioktatott emberek szereltették össze (30%)

TEHEREMELŐ ESZKÖZÖK, GÉPEK HASZNÁLATA

- Jogosulatlanul kezelték a gépet (13%)
- A függesztékhorgon a kiakadás gátló nem volt megfelelő (15%)
- A teher rögzítése nem volt megfelelő (3%)
- Nem akadályozták meg illetéktelenek hozzáférését a géphez
- Nem volt megkülönböztethető a jogosult emelés irányító

MÉLYÉPÍTÉSI MUNKÁK

- Nem végezték el a szükséges talajmechanikai vizsgálatokat (34%);
- A munkagödör/munkaárok oldalfalait,szükség esetén nem támasztották meg megfelelően (64%);
- Dúcolatlan munkaárok/gödör szakadólap terhelésének tilalmát nem tartották be (3%);
- A dúcolások szükségességének számítását nem végezték el (64%);
- Nem akadályozták meg a föld visszapergését a munkaárokba (6%)
- A munkaárkok oldalfala közötti előírt átjárás nem biztosították(13%)
- A munkagödörbe/árokba való beesés elleni intézkedéseket elmulasztották (jelző korlát, szalag) (49%);

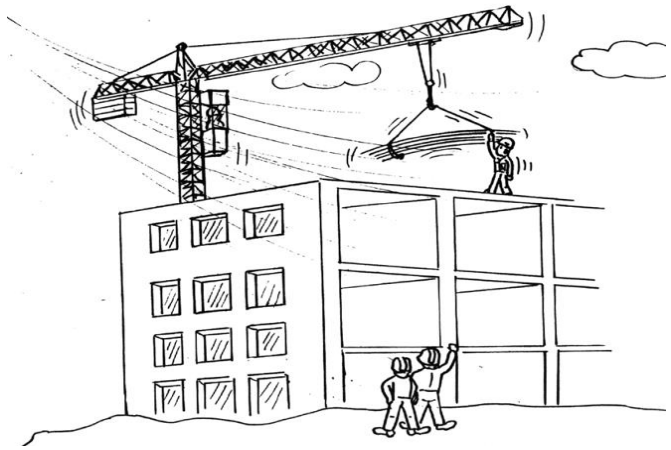
ÉPÍTŐMESTERI ÉS SZAKIPARI MUNKÁK

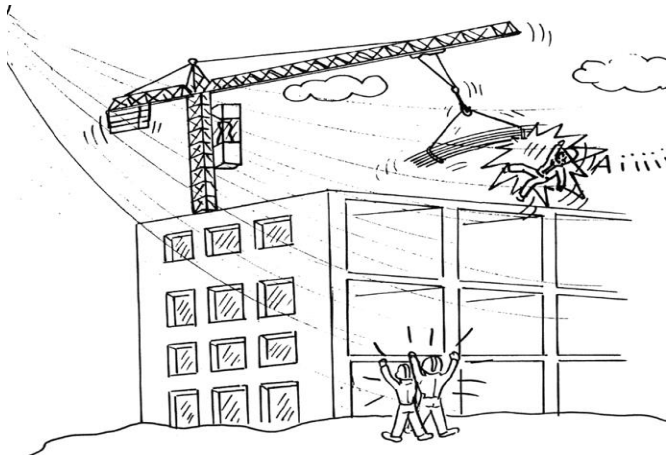
- Nem megfelelően kialakított közlekedési útvonalak (11%);
- Az építési törmelék, hulladék nem megfelelő tárolása (6%);
- Nem biztonságos anyagtárolás (6%);
- A kivitelezési munkálatokhoz használt bak állványok nem biztonságosak 18%);
- A kihúzható fém kisbak csőlábak rögzítésére huzalt alkalmaztak(35%);
- A 2 m feletti munkaszinteknél nem gondoskodtak leesés elleni védelemről (22%);
- Falazási munkánál adott esetben fennáll a falon keresztül történő átesés és leesés veszélye, ez ellen nem védekeztek (26%);
- A kétágú létrák állapota, használata szabálytalan volt (13%);
- Az építőipari gépek villamos betápláló vezetékei sérültek voltak (6%);
- A kisgépek évenkénti szerelői ellenőrzését elmulasztották (9%);
- Szabálytalan áramvételezés
- Nem megfelelő áramvédő kapcsolókat használtak (5%)
- Az áram védőkapcsoló üzemi próbáját dokumentáltan nem végezték el (14%)

HALÁLOS ÉPÍTŐ IPARI MUNKABALESETEK MEGOSZLÁSA 30 ÉV ÁTLAGÁBAN EURÓPÁBAN

Leesés	43%
Leeső tárgyak	12%
Munkagépkezelés	11%
Közlekedési balesetek	8%
Földmunka	5%
Áramütés	4%
Falak vagy épületrészek leomlása	3%
Vízbefulladás	3%
Robbanás/Tűz	3%
Mérgezés-fulladás	1%
Kisgépkezelés	1%
Egyéb okok	6%

LEESÉS = A HALÁLOS MUNKABALESETEK 43%-A

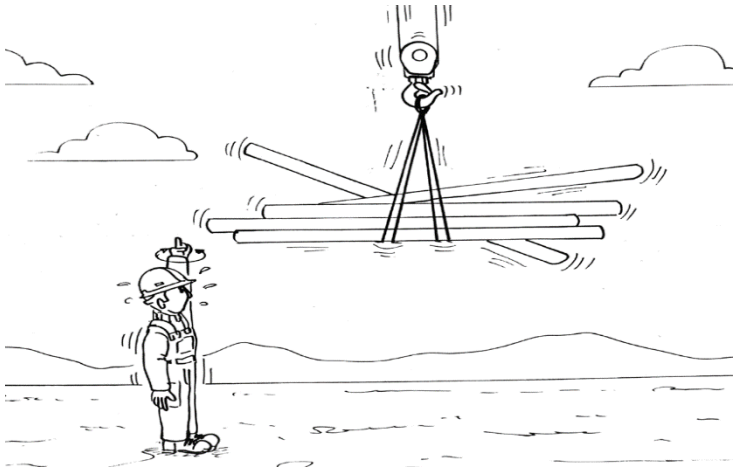
LEESŐ TÁRGYAK A HALÁLOS MUNKABALESETEK 12%-ÁT EREDMÉNYEZTÉK

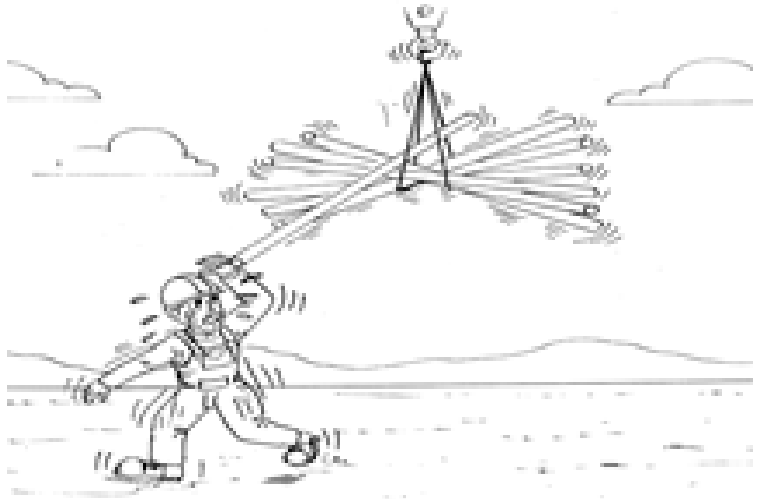

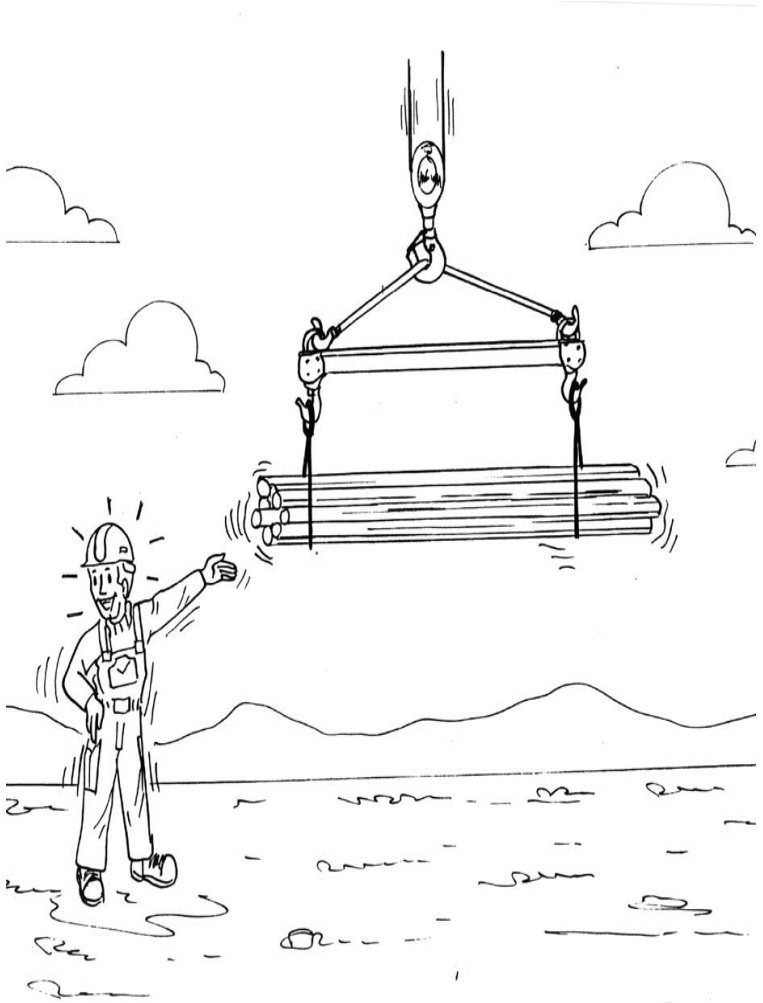

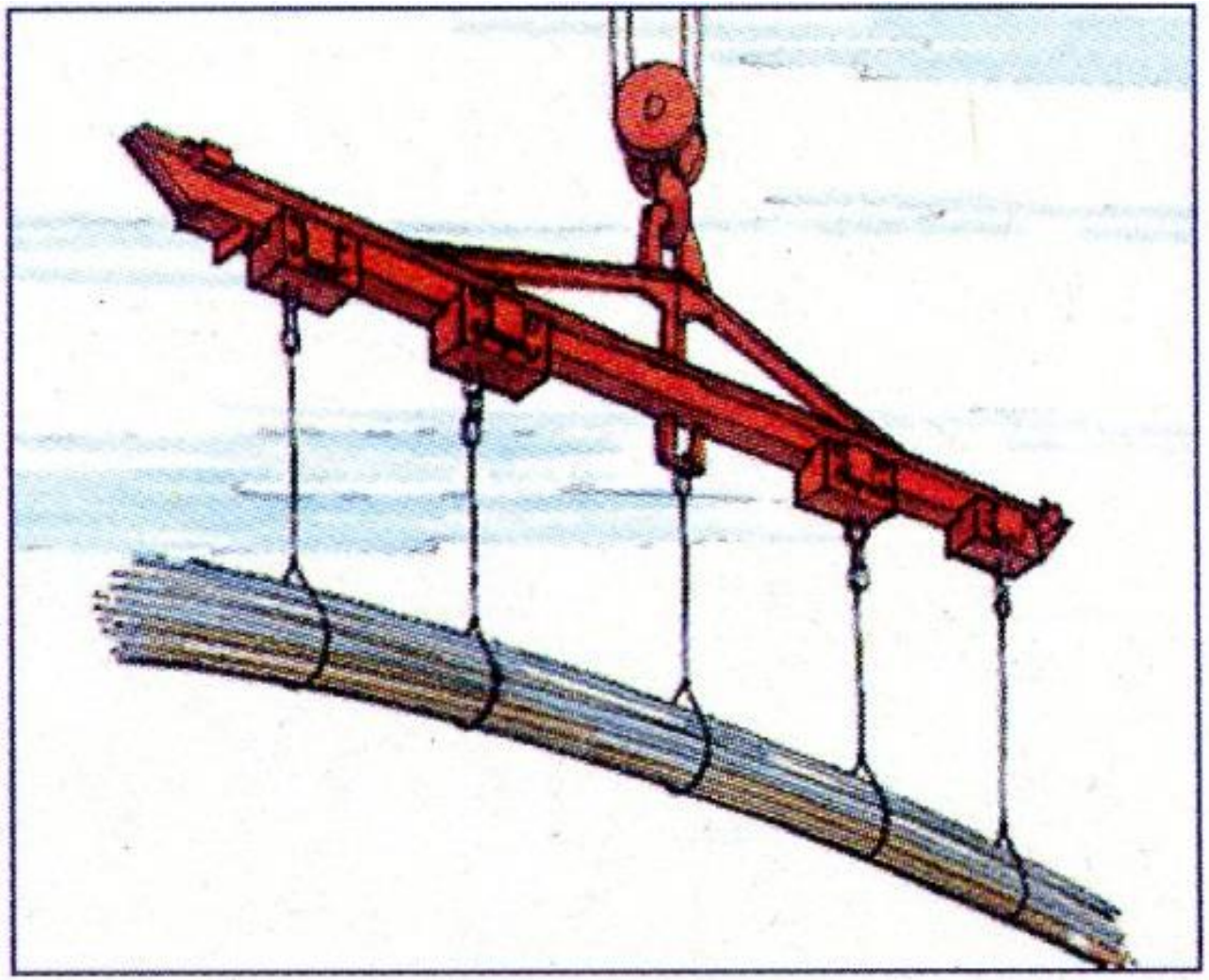
HELYTELEN MUNKAGÉP KEZELÉS A HALÁLOS MUNKABALESETEK 11%-ÁT EREDMÉNYEZTE

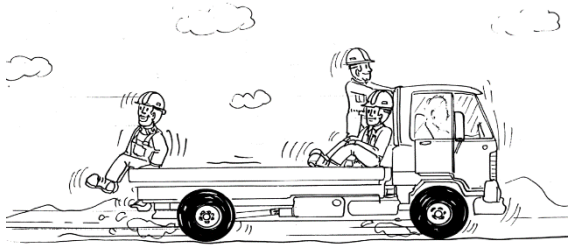

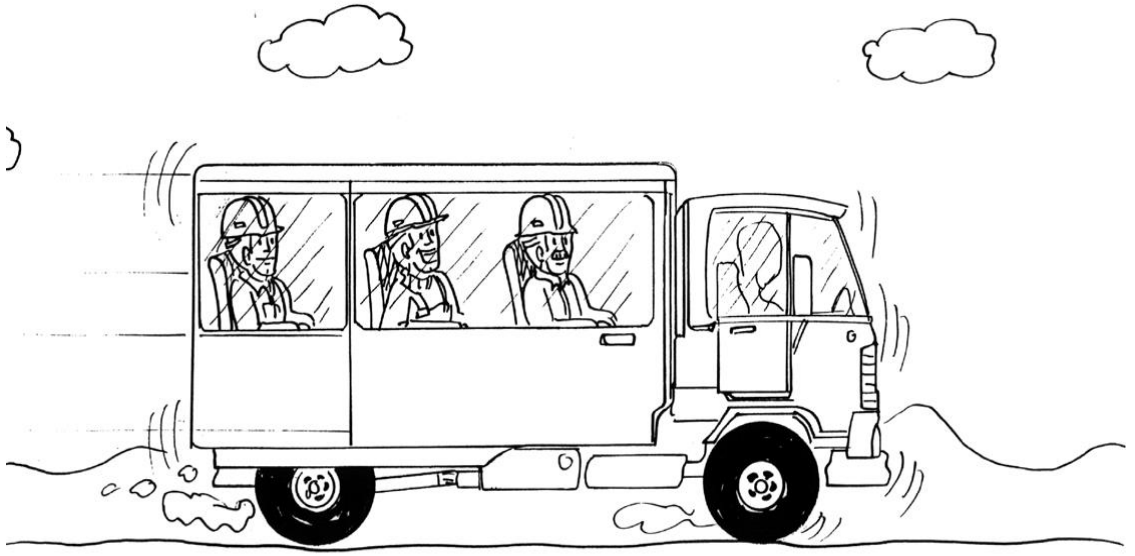
A HOSSZÚ ANYAGOKAT BIZTONSÁGOSAN KELL RÖGZÍTENI

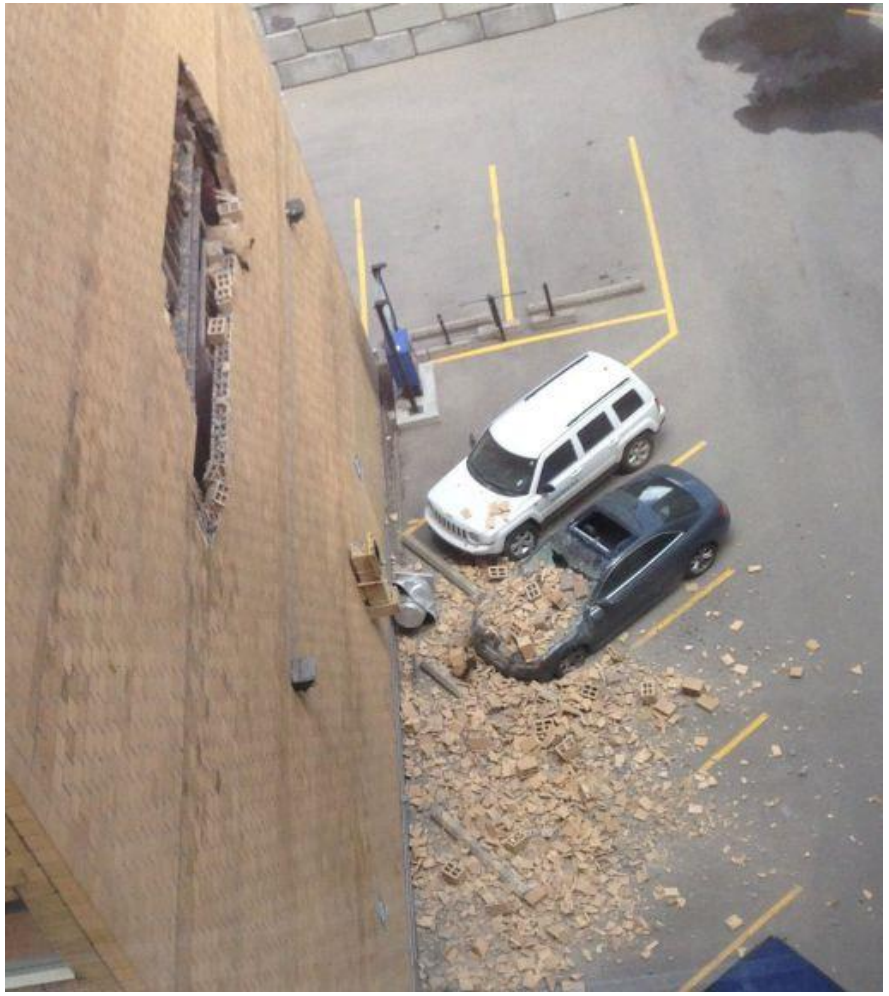
KÖZLEKEDÉSI BALESETEK OKOZTÁK A HALÁLOS MUNKABALESETEK 8%-ÁT

ELŐZETES KOCKÁZATELEMZÉSSEL MEGELŐZHETŐ LETT VOLNA

SZERENCSÉRE EZEK NEM MAGYAR FELVÉTELEK

SZERENCSÉRE EZ SEM MAGYAR FELVÉTEL

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE